

BLYANT OG KULL

EN TEGNEUTSTILLING

Lærerveiledning

VANDREUTSTILLING nr. 114

Produsert av KUNST I SKOLEN

KUN
ST I
SKO
LEN

BLYANT OG KULL

en tegneutstilling fra Kunst i Skolen

INNHOLDSFORTEGNELSE

Innledning	side 3
Til formidlingsansvarlig	side 3
Bildene i utstillingen og kunstnerbiografier	side 4
Om tegning, tegneteknikk og tegneredskaper	side 9
Oppgaveforslag til elevene	side 12
Litteraturliste	side 13

INNLEDNING

De fleste kunstnere har brukt eller bruker tegning i sin arbeidsprosess, som hjelpemiddel på skissestadiet eller som en selvstendig uttrykksform. Tegningen kan uttrykke en idé, være en rask skisse fra omgivelsene, en bevegelsesstudie eller studie av en detalj. Sett i kunsthistorisk perspektiv var ikke tegning særlig verdsatt som et selvstendig uttrykk. Kunstnerne var malere eller skulptører, og tegningene var skisser og studier til større verk. Skisseblokk var med på turer ute i landskapet og utgangspunktet for atelierarbeider på staffeli senere. I dag er det ikke slik. Tegning er en selvstendig uttrykksform på lik linje med maleri, grafikk eller foto, og uttrykket er like mangfoldig som det er utøvere.

Tegningene i denne utstillingen er alle utført av norske kunstnere og representerer bredde og mangfold både når det gjelder uttrykk og tid. Dette er studier, skisser, utkast, og illustrasjoner. Utstillingens bilder viser tegninger utført med blyant, penn, tusj og kull, og både strek, valør, laving og skravur benyttes som uttrykksmiddel. De fleste kunstnerne var aktive på midten av forrige århundre, men to av tegningene er fra vår nære samtid. Den eldste av kunstnerne, Erik Werenskiöld, ble født i 1852, og har satt varig spor etter seg som en av våre aller fremste tegnere. Den yngste, Anne-Kari Engelstad, er født i 1957. Hennes uttrykk er av en helt annen karakter med tegningen av en tekstil teksturflate.

Når elevene møter billedkunst i skolen bør det være som en kilde til erkjennelse og glede. De skal bli kjent med billedkunsten gjennom sitt eget arbeid med tegning, maling og modellering, men også ved å få et innblikk i vår kunsthistorie. Elevene bør gis anledning til å møte kunstnerens verk og å se deres arbeidsmåter. De nye fagplanene vektlegger et bevisst og allsidig arbeid med tegning på alle trinn å opprettholde og trene den visuelle ferdigheten. Elevene kan observere, studere og forstå ved å tegne. De kan planlegge arbeid og forklare sine tanker med tegning. De kan illustrere det de leser og gi form til ideer med tegning.

Dette heftet gir en kort presentasjon av hver kunstner og en beskrivelse av bildene i utstillingen. Her er det også noen råd om den pedagogiske tilretteleggingen for elevene slik at flest mulig skal få størst mulig nytte og glede av bildene. For å finne mer stoff om den enkelte kunstner anbefales lærer og elever å bruke bibliotek, oppslagsverk og Internett som kan gi andre opplysninger enn de du finner her.

TIL FORMIDLINGSANSVARLIG

Når skolen mottar en kunstutstilling fra Kunst i Skolen er det viktig at skolen har en utstillingsansvarlig, som tar seg av opphenging, presentasjon og videresending av utstillingen. Bildene bør henges opp samlet på et sted i skolebygningen hvor de helst blir sett daglig av elevene, men hvor det også er mulig å samle elevgrupper til samtale og eventuelt arbeid med hele utstillingen eller med deler av den. Utstillingen er forsikret av Kunst i Skolen, men bør oppbevares i et låst rom på kveldstid dersom skolen brukes av andre.

Lykke til med utstillingen!

BILDENE I UTSTILLINGEN OG KUNSTNERBIOGRAFIER

I dette avsnittet følger en kort bildebeskrivelse samt en liten biografi om hver enkelt kunstner. Teksten inneholder ord og begreper knyttet til fagets terminologi. Teksten kan brukes som hjelp i samtaler om bildene i utstillingen.

Bilde nr. 1

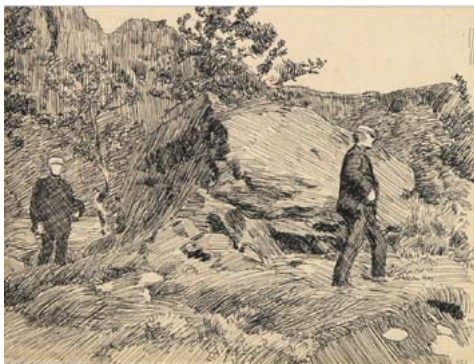

Erik Werenskiold «Barnehode» 1880-tallet, 30,5x36 cm, blyant

Motivet er plassert på formatet som på en pute. Kunstneren har variert streken fra det helt mørke til svake, lyse felter. Uttrykket er mykt og følsomt, nærmest på barnets egne premisser. Se hvordan en stor del av bildeflaten er tom slik at det blir rom i bildet utover mot den siden lyset kommer fra. Dette er en liten skisse som har styrke som et helt ferdig bilde. Motivet kan

gjenkjennes fra ferdige bilder av Werenskiold som barneportrettene til eventyret «De tre prinsessene i berget det blå» fra Asbjørnsen og Moes eventyrsamlinger.

Bilde nr. 2

Erik Werenskiold: Studie til «Familien på Gilje», 1903-04, 31,5 x 34 cm, penn og tusj

I denne tegningen ser vi et motiv som skapes av kunstneren selv. På grunnlag av studier lager han et skogsinteriør og setter to mennesker inn i det. Disse virker fremmede i naturen, de har uniform og beveger seg litt stivt. Vi kan tenke på Werenskiolds fremstillinger av troll som en motsetning til disse to karene. Her har kunstneren brukt penn og sort tusj. Vi ser at han også utnytter valørspillet fra papirets hvite farge til de tett skraverte sorte flatene. Skravering kaller vi det når

kunstneren tegner strekene slik at de krysser hverandre. Dette gir ulike valører, gråtoner. Slik blir det gitt lys, skygge og stemning til motivfremstillingen. Pennen er her også brukt slik at bladverket i trærne fremstilles med andre strektyper enn for eksempel mennenes klær. Pennetegning egner seg særlig godt til bokillustrasjoner, de kler boksidene og beholder sin karakter når de reproduseres.

Om Erik Werenskiold

Erik Werenskiold ble født i Kongsvinger 1855 og døde i Oslo i 1938. Han var maler og tegner. Werenskiold var en av de ledende kunstnerne i den naturalistiske og realistiske perioden på slutten av 1800-tallet, med motiver fra landsbygda og bondelivet. "En bondebegravelse", malt i 1883, er et av hans hovedverk. Som tegner står han i en særstilling, spesielt kjent for tegningene til Asbjørnsen og Moes eventyr og til Snorres kongesagaer. Han var også en svært dyktig portrettmaler, og har malt portretter av Bjørnstjerne Bjørnson, Frithjof Nansen og Henrik Ibsen. Han har utsmykket rom i Fridtjof Nansens hjem Polhøgda.

Bilde nr. 3

Henrik Sørensen: Studie til "Sidsel Sidserk" av Hans Aanerud, 1926-29, 37,5x44 cm, blyant

Før Henrik Sørensen begynte på Bjørnsons Bondefortellinger hadde han fått i oppdrag å lage tegninger til Nordahl Rolfsens lesebøker for folkeskolen. I disse bøkene gjør illustrasjonene for alvor sitt inntog i lærebøkene. De er så viktige for Rolfsen at han til og med får de med som undertittel på bøkene:» med tegninger av norske kunstnere» I tegningen kan du se naturalistiske studier hvor kunstneren har fått ei lita jente til å sitte

modell. Sørensen sa en gang: "Hender og føtter er noe av det vanskeligste som finnes. Jeg tegner dem om igjen og om igjen!" Disse tegningene er detaljstudier som senere skal brukes til illustrasjonene i fortellingen. Jenta er på setra for første gang og her prøver hun visst bukkehornet. Hun går barbert. Tegningen av den tenksomme jenta til høyre viser oss Henrik Sørensens tegnekunst på det aller beste.

Om Henrik Sørensen:

Henrik Sørensen ble født i Värmland i Sverige i 1882 og døde i Oslo i 1962. Han var maler og tegner og debuterte på Høstutstilling i 1903. Sørensen var en stund elev av den franske maleren Henri Matisse. Han hadde en meget stor innflytelse på norsk kunsthiv fra begynnelsen av 1900-tallet og fram til sin død. Henrik Sørensen har utført monumentale utsmykninger i ulike offentlige bygg som Oslo Rådhus, Linköping Domkirke, Vinje, Notodden og Lillestrøm kirker, Ullevål sykehus og Folkeforbundets palass i Geneve. Han har illustrert Bjørnstjerne Bjørnsons bondefortellinger og deler av Vinjes «Storegut». Sønnen Sven Oluf Sørensen har bygd to museer, Holmsbu billedgalleri og Vinje biletgalleri, som viser en stor samling av Henrik Sørensens kunst. En stor samling er også gitt av kunstneren til Lillestrøm videregående skole.

Bilde nr. 4

Chrix Dahl «Fra Italia», 1959, 42x32 cm , penn og tusj

Her er et motiv fra en gate i en italiensk by. Tegningen er utført med penn og tusj og har lette flytende streker og energisk skravering kombinert til et hele. Ser vi nær innpå tegningen, oppdager vi svake blyantstreker under den ferdige tusjtegningen. Kunstneren har altså brukt noen få svake linjer som hjelp, men ikke flere enn at tegningen blir fri og preget av pennens muligheter. Her er en kunstner som vil fortelle oss noe. Piken med det lille barnet på armen ser på oss og inviterer oss liksom inn i rommet som er tegnet perspektivisk opp. Klesvasken henger typisk nok tvers over gaten og kommer tydelig frem mot de mørke veggene. Men dette virkemidlet varieres. For ikke å få for sterk kontrast, henger noen mørke plagg mot den mørkeste skyggen. Her finner vi mange fine grafiske virkemidler.

Kunstneren har villet ha frem en del mønstre som bringer liv i billedflaten. Øverst til venstre ser vi striper. Det er en vinduskarm som slår ut. En bratt trapp blir også utformet som et slikt mønster, og på en firkantet bygning bak klesvasken har tegneren lagt merke til at det er en middelalderbygning med en fin kant med små spise buer under. Likeledes danner pipene på taket et mønster av vertikale former. Menneskene, gamle og unge, er formet som uformelige bylter. De lever her blant bygninger som danner et rom som er skapt av historiens gang. Bare den ene piken i forgrunnen danner en kontrast. Hun er skildret i hel figur og har tynne, men sterke ben å stå på, og understreker det vertikale, oppadstrebbende preget i hele dette lille bildet.

Om Chrix Dahl:

Chrix Dahl ble født i Kristiania i 1906 og døde i Oslo 1994. Han var maler, tegner og grafiker og debuterte på Høstutstillingen i 1930. Han er kjent for sin lette og grasiøse strek og har illustrert en lang rekke bøker og leseverk i skolen, som han var billedredaktør for. Som grafiker er Chrix Dahl kjent ut over landets grenser. Gjennom sin stilling som overlærer i grafikklassen ved Statens Håndverks- og Kunstindustriskole kom han til å bety mye, både faglig og personlig, for sine unge kunststudenter.

Bilde nr. 5

Erling Enger «Høns», 1950-tallet, 40x53 cm, tusj

Dette bildet er tegnet med sort filtpenn, det vi vanligvis kaller "tusj". Det er ikke noe godt tegneredskap, streken blir ensformig, det gror lett igjen når man skraverer og streken kan ikke varieres som ved bruk av blyant og penn. Men her har kunstneren grepet det tegneredskapet som var for hånden, kanskje ønsket han å prøve det ut. Han har fortet seg å tegne hønsene som beveger seg og skifter form når de sees fra ulike kanter og når de

bøyer seg opp og ned. Dette er en krevende måte å tegne på. Kunstneren må være årvåken og registrere raskt for å bli kjent med form og bevegelser. Ellers tegner en gjerne etter menneskelig modell på samme måten. Modellen står bare stille i et par minutter. Det kalles å tegne kroki.

Om Erling Enger:

Erling Enger ble født på Fåberg 1899 og døde i Oslo i 1990. Han var maler, tegner og grafiker og debuterte på Høstutstillingen i 1931. Enger var særlig betydelig som maler. Motivene hentet han gjerne fra østlandsnaturen slik han så den i Enebakk der han selv bodde. Erling Enger har et forenklet figurativt formspråk som gir mulighet for et visst fortellende trekk i bildene, gjerne med et humoristisk uttrykk.

Bilde nr. 6

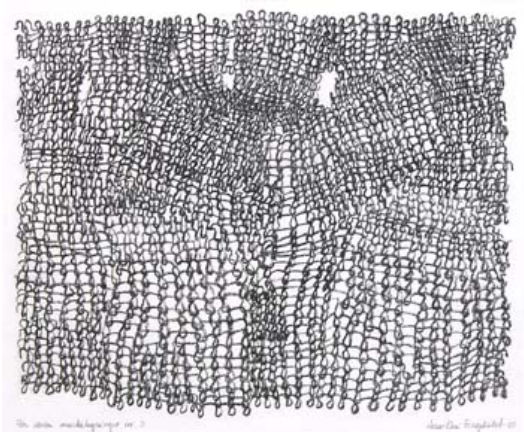
Ridley Borchgrevink «Hund», 1960, 50,5x43 cm, blyant

Her ser vi en tegning som virkelig er noe mer enn en skisse. Dette er et ferdig bilde med en stram komposisjon og rike variasjoner i valørene. Skraveringslinjene følger pelsens krøller. Kunstneren bruker pelsens linjer som skraveringsmønster og legger kraftig trykk på blyanten der han vil ha mørke partier. Han er lettere på hånden der han vil ha frem belyste felt. Der hunden har kort pels, skraverer Borchgrevink både på tvers av og langs formen. Bak hunden har han lagt en slagskygge, dette skaper et rom som hunden fyller helt. Denne lille skjødehunden får et kjempeformat. Den ser både morsk, stolt og litt bortskjemt ut.

Om Ridley Borchgrevink:

Ridley Borchgrevink ble født i England i 1898 og døde i Asker i 1981. Han var maler, grafiker og tegner. Han debuterte på Høstutstillingen i 1922, og er mest kjent for sine glimrende dyretegninger. Han reiste mye, blant annet til Afrika og Asia og har gitt ut bøkene «Svart og hvitt i Afrika» og «Dyrespor og vill honning». Han har også illustrert en mengde bøker og har laget litografier for Kunst i Skolen. Disse er å finne på en rekke skoler over hele landet.

Bilde nr. 7

Anne-Kari Engelstad «Masketegning nr. 3», 2005, 46x50 cm, kull

Motivet er nesten kvadratisk og viser utsnitt av en strikket tekstil. Streken tilsvarer garnet, og bruk av kullstift gir overflaten en myk og garnlig kvalitet. Flaten er i utgangspunktet forholdsvis jevn, og vi kan følge streken gjennom hver maske, fra venstre til høyre, ovenfra og ned eller nedenfra og opp til toppen av tegningen. Vi opplever likevel at det skjer noe i flaten som gjør at vi må se på den flere ganger. Noen steder har tråden strammet seg til, det blir tettere avsand mellom maskene og vi ser mørkere felt. Andre steder har masken falt av slik at det blir

hull i flaten. Kontrasten mellom lyst og mørkt, mellom tett og åpent gir komposisjonen liv.

Om Anne-Kari Engelstad:

Anne-Kari Engelstad ble født i 1957. Hun har hovedfag fra Institutt for tekstil ved Statens Håndverks- og Kunstindustriskole. I tillegg er hun utdannet faglærer i tegning, form og farge. Engelstad er medlem av Tegnerforbundet og har deltatt på flere utstillinger i Norge.

Bilde nr. 8

Marita Helene Andersen: «Rytme», 2002, 49,5x29 cm, blyant

Motivet er i høydeformat og viser et landskap som betrakteren ser ned på. I forgrunnen, ved vårt ståsted, er det et tre med lang, rund stamme og grener som dekker hele bildeflatens øvre del. Nede i dalen, i mellomgrunnen, ser vi en landsby med stiliserte hus, i bakgrunnen en hvit himmel. Bruk av valørkontraster, stilisering og forenkling er tydelig i denne komposisjonen. Motivet heter "Rytme", som vi ser tydelig både i treets grener, og på tegning av åkerbeltene rundt landsbyen.

Om Marita Helene Andersen:

Marita Helene Andersen ble født i Tromsø i 1955. Hun har studert maleri/ grafikk ved Århus Kunstakademi og reklame og illustrasjon ved Westerdals School of Communication i Oslo. I tillegg til kunstutdannelse har hun studert pedagogikk og kunsthistorie. Andersen er medlem av Tegnerforbundet og har deltatt på flere utstillinger i Norge, blant andre Statens kunstutstilling (Høstutstillingen), Festspillene i Harstad, og Tegnerforbundets vårutstilling.

OM TEGNING, TEGNEREDSKAPER OG ULIKE TEGNETEKNIKKER

Å tegne er å se

Å tegne vil si å nedsette punkter eller streker på en flate.

En strek kan være

jevn/ujevn tykk/tynn hard /lett mørk/lys lang/kort

Tegneredskaper kan være **blyant penn stift kritt pensel**

Underlag å tegne på kan være **papir kartong tre metall stein**

Å tegne er en naturlig måte å uttrykke seg på, og noe vi alle har gjort siden vi var ganske små. Vi tegner før vi kan skrive. Starten er gjerne symbolladet rabling, så følger hodefoting og store og små verdidimensjonerte figurer tegnet ut i fra barnets synsvinkel. Jeg er størst, mor er stor og storebror bitteliten. Etter hvert blir tegningen konkretisert og realistisk i uttrykket. En tegning er en billedlig måte å uttrykke både tanker, inntrykk og uttrykk fra våre omgivelser på.

Vi skiller gjerne mellom *frihåndstegning*, *saktegning* og *teknisk tegning*:

Frihåndstegning vil si tegninger laget fritt etter modell, skisser og studier eller utarbeidede tegninger, utført uten andre hjelpemidler enn vanlige tegneredskaper. I billedkunstlig sammenheng brukes vanligvis begrepet frihåndstegning.

Saktegning vil si tegninger utført til et bestemt faglig formål, for eksempel en detaljert tegning av en gjenstand, en plante eller et dyr hvor tegningen skal illustrere/forklare noe på en så riktig måte som mulig. Dette kan være illustrasjoner til et oppslagsverk om fugler, eller tegning av verktøy i en lærebok.

Teknisk tegning er utført med matematisk nøyaktighet, på datamaskin eller manuelt med bruk av linjal, passer og andre hjelpemidler. Tegningene brukes for eksempel til å lage nøyaktige arbeidstegninger av noe som skal settes ut i produksjon.

Innen området tegnekunst brukes begreper som *skisse*, *studie*, *forarbeid*, *illustrasjon* eller *autonom tegning*:

Skisse: Et foreløpig utkast, en forberedende studie, en spontan tegning.

Studie: En øvelse eller et utkast. En studie er gjerne mer detaljert enn en skisse. En studie kan også være tegning av en detalj, en bestemt stilling, utprøving av teknikk og lignende.

Forarbeid: Stadier der kunstneren arbeider med et motiv fra ide til ferdig kunstverk. Under utarbeiding av et motiv kan man på skissestadiet for eksempel arbeide med komposisjonen, vurdere format, høyde eller bredde, avstand eller nærhet, detaljstudier osv, før det endelige utkastet tar form.

Illustrasjon: Et forklarende bilde. Tegning som visualiserer en tekst. Illustrasjonen kan være forklarende eller ha en dekorativ og utfyllende funksjon.

Autonom tegning: Tegning som et ferdig kunstverk. Dette er tegninger med likeverdig status som andre uttrykksformer, f.eks. maleri, foto, grafikk eller skulptur.

Valør: En farges lysverdi og lyshetsgrad, graden av lyshet eller mørkhet. Når vi bruker blyant som tegneredskap er valør blyantens muligheter til å avtegne flater i en skala gråtoner fra svart til hvitt.

Skravere/skravur: Fremstilling av valører i en tegning ved hjelp av parallelle streker eller streker som krysser hverandre. Strekene kan være lange eller korte, jevne eller ujevne, men valørflaten skal ha samme overflateuttrykk.

Lavering: En fargetone påført i tynne gjennomsiktige lag. I tegning bruker man gjerne pensel og blekk tynnet ut med vann.

Kontur: Omriss eller grenselinje mellom en form og dens bakgrunn, mellom en form/figur og andre former/figurer.

Kroki: Øvelsestegning eller raskt utført tegning etter modell. På kort tid prøver man å tegne ned modellens stilling, bevegelse og proporsjoner.

Visuell: Inntrykk som oppfattes gjennom synssansen.

Øvingsoppgaver

I undervisningssammenheng kan vi i første omgang begrense oss til tegning på papir eller kartong.

Utstyr:

Tegneark, A3/A4 format

Gråpapir

3B Blyant

Tusjpenn

Kullstift

Pensel

Blekk

Blyantøvelser

1. Strekøvelser

Bruk et ark til strekøvelser. Tegn streker på kryss og tvers av arket. Prøv ut så mange forskjellige streker som du får til. Jo flere, jo bedre. Noter for deg selv de forskjellige strekene du har laget.

2. Skravurøvelser

Tegn opp 12 ruter a ca 4x 4 cm på ett A4 ark. Fyll hver rute med forskjellige måter å skravere på.

3. Valørøvelser

Lag en valørskala fra mørkt til lyst med 6 trinn. Fargelegg med en jevn overflate slik at streken ikke syns.

Lag en tilsvarende valørskala der du bruker skravurteknikk.

Gjør tilsvarende øvelser med penn og kullstift.

4. Komposisjon

Lag en oppstilling med tre enkle geometriske former, for eksempel en eske, en flaske og en kuleform.

- Lag først en konturtegning av komposisjonen.
- Lag en ny tegning hvor hver flate skal ha forskjellig valør.
- Lag en tredje tegning hvor du bruker skravurteknikk.

5. Tegning med pensel

Finn en kvist eller en potteplante med blader på. Tegn raske skisser av den med pensel.

FORSLAG TIL ARBEID MED UTSTILLINGEN

Disse oppgavene er utformet slik at de skal kunne tilpasses ulike alderstrinn ut fra interesser og kunnskaper. Vi har ordnet dem tematisk, og det skulle være en fin utfordring for lærer og elever å finne nye arbeidsområder på egen hånd ut fra lokale forhold og de assosiasjoner som vekkes når dere ser utstillingen. Bruk tegningene i utstillingen som hjelp og inspirasjon til å gjøre oppgavene.

Praktiske oppgaver:

- a. La elevene forberede seg på å beskrive ett eller flere av bildene, skriftlig eller muntlig. Bruk egne iakttagelser, ta gjerne heftet til hjelp.
- b. La elevene dramatisere ett av motivene i bildene, for eksempel Chrix Dahls «Fra Italia»
- c. Finn eksempler på avistegninger i nåtid eller fortid. Hva er tegnerne engasjert i og hvordan fremmer de sitt syn ved hjelp av karikaturer, symboler eller andre virkemidler. La elevene tegne karikaturer av aktuelle personer fra den lokale, nasjonale eller internasjonale medie verden.

Tegnetekniske oppgaver:

- a. Tegn kroki, la elevene stå modell for hverandre eller spør om de kan få tegne fra en kroppsøvingstime. Raske skisser kan brukes til større oppgaver senere.
- b. Bruk pennesplitt og tusj til å gjøre naturstudier av for eksempel blomster, blader eller skjell. Prøv ut ulike skraveringsteknikker. La gjerne elevene se raderinger av kunstnere som Rembrandt eller Goya sammen med dette arbeidet.
- c. Bruk fettstift til å tegne trær ute. Varier streken, tegn stort på gråpapir. Til dette må elevene ha et stivt tegnebrett, ca. 40 - 60 cm.
- d. Bruk bløt blyant 2 eller 4b og la elevene prøve å skravere runde og blanke former. De kan velge et lite smykke i metall og lage en studie av dette.
- e. Tegning av tekstur. Se på bilde nr. 8 og bilde nr. 9. Her ser vi at Ridley Borchgrevink har tegnet en hund med pels og Anne-Kari Engelstad har tegnet strikket tekstil. Hvordan har kunstnerne arbeidet for å få fram forskjellige typer stofflighet? Prøv å tegn tilsvarende eksempler selv.
- f. Sammenlign Crix Dahls "Fra Italia" med Marita Helene Andersens bilde "Rytme". Hvordan har kunstnerne fått fram perspektiv og romfølelse i bildene sine?

Kunsthistoriske oppgaver:

- a. Be elevene slå opp i leksikon og finne forklaring på: *Høstutstillingen*, *Akademi*, *kroki*, *perspektiv*, *skravur*, *valør* og eventuelt andre ord.
- b. Kan bildene i denne utstillingen plasseres inn i forskjellige kunsthistoriske perioder?
- c. Bruk bilder fra renessansen til å forklare begrepene overskjæring, forkortning og sentralperspektiv. Velg motiver fra lokal arkitektur til å prøve ut sentralperspektivet i enkle oppgaver der elevene prøver å sette inn personer. Her er Chrix Dahls bilde en hjelp.
- d. Velg en eller flere av kunstnerne i utstillingen og prøv å finne bilder av andre verk fra kunstnerens produksjon. Kanskje finnes verk av en av disse kunstnerne i skolens nærmiljø?

- e. Undersøk om det finnes tegnere i skolens nærmiljø, kunstnere eller folk som arbeider i reklame eller innenfor andre relaterte områder. Kanskje en eller flere elever kan besøke disse og gi en presentasjon?
- f. Hvordan tegner vi i dag? Har bruk av dataverktøy betydning for hvordan vi uttrykker oss med bilder i dag? Diskuter!

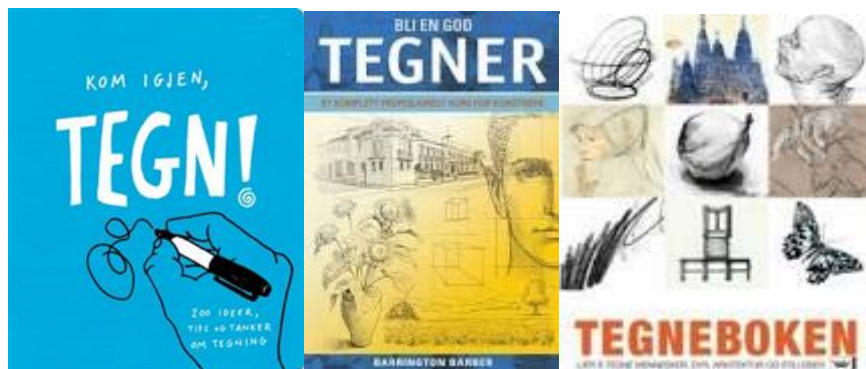
Tverrfaglige oppgaver:

I disse oppgavene tar vi i bruk det vi har erfart fra oppgavene over og fra skolearbeidet ellers, både praktisk og teoretisk.

- a. La elevene velge hvert sitt bilde fra utstillingen som de presenterer med selvvalgt eller selvlaget musikk og/ eller dikt. Øv på stemmebruk og fremføring, gjør opptak eller fotografer!
- b. Illustrasjonsoppgave. Bruk erfaring fra ulike materialer og krokitegningene til å illustrere den litteraturen elevene arbeider med nå eller er særlig opptatt av. Kanskje vil de illustrere myter, lokale sagn eller dikt og tekster fra musikk de liker. Presenter skikkelig på hvit kartong og lag en liten utstilling.
- c. Velg illustrasjoner fra Snorre og Asbjørnsen og Moe. La elevene karakterisere tegningen og forklare kort den episoden den belyser.
- d. Lag kort tegneseriestriper som forteller om episoder fra bibelhistorie, norsk eller utenlandsk litteratur eller som forklarer fenomener i andre fag for eksempel kroppsøving eller biologi. Bruk tusj og pennesplitt og kanskje en eller to farger.

LITTERATUR

Forslag til inspirerende tegnebøker

Kom igjen, tegn! 200 ideer, tips og tanker om tegning, Eivind S. Platou

Bli en god tegner (et komplett profesjonelt kurs for kunstnere), Barber

Tegneboken (lær å tegne mennesker, dyr, arkitektur og stilleben) Sarah Simblet

KUNST I SKOLEN

Kunst i Skolen (KiS) er en frittstående medlemsorganisasjon som i over seksti år har tilbudt et bredt utvalg kunstpedagogiske tjenester og materiell produsert spesielt for undervisningsinstitusjoner.

Kunst i Skolen har som formål:

- *Å arbeide for at visuell kunst skal få en sentral plass i lærings- og holdningsdannende arbeid i skolen.*
- *Å bidra til å vekke interessen for og gi kunnskaper om visuelle uttrykksformer slik de er kommet til uttrykk i tidligere tider og i dag.*
- *Å sette i verk tiltak som gir opplevelser, og som utvikler kunstforståelse, skapende evner, kritisk sans og følsomhet overfor visuelle uttrykk.*

Vår hovedoppgave er produksjon og administrasjon av kunstutstillinger som turnerer mellom skoler i hele landet. Når skolene mottar en utstilling følger det med skreddersydde undervisningsopplegg med referanser til målene i Kunnskapsløftet. Gjennom Kunst i Skolens vandreutstillinger får mange tusen skolebarn hvert år stifte bekjentskap med kjente kunstnere og originalkunst.

For å gi skolene læremidler med godt bildemateriale, produserer vi digitale bildepresentasjoner med utgangspunkt i kunst, arkitektur og design. Vi arrangerer årlige lærerkurs og studiereiser, og kan bistå skolene i forbindelse med kunstinnkjøp.

Medlemmer mottar månedsbrev med informasjon om nye utstillinger, bildepresentasjoner, kurs og månedens bilde.

Medlemmer får også rabatt på kunstkjøp i vårt galleri.

Kunst i Skolen er medlem i SEF, Samarbeidsforum for estetiske fag.

Kunst i Skolen
Kongens gate 2
0153 Oslo
23 35 89 30
Org.nr. 970 133 402
kis@kunstiskolen.no
www.kunstiskolen.no

**KUNST
KREATIVITET
KOMPETANSE**

KUNST I SKOLEN siden 1948
www.kunstiskolen.no